

مقدمه:

به دلیل اهمیت فعالیت های نفت، گازوپتروشیمی در اقتصاد ایران، یک فصل جدا از فصل های معدن و صنعت به اطلاعات آماری آن در این سالنامه اختصاص داده شده است.

با استخراج نفت و گاز از اولین چاه نفت در مسجد سلیمان، در سال ۱۲۸۷ شمسی (۱۹۰۸ میلادی) فعالیت صنعت نفت در ایران آغاز شده و آمارهایی نیز از زمان مذبور گردآوری شده است. پس از ملی شدن صنعت نفت در اسفند ۱۳۲۹ شرکت ملی نفت ایران آمارهای وسیعتری را منتشر کرده است. در اولین سالنامه آماری کشور آمارهای مربوط به سال ۱۳۳۴ شمسی (۱۹۵۵ میلادی) درج شده است. پس از تأسیس شرکت ملی گاز ایران در اسفند ۱۳۴۴ و شرکت ملی گاز مایع ایران در سال ۱۳۶۶، این دو شرکت نیز به ترتیب آمارهایی در زمینه گاز طبیعی (L.N.G) و گاز مایع (L.P.G) گردآوری و ارائه کرده اند. در سال ۱۳۴۲ با احداث اولین کارخانه کود شیمیایی در کشور، صنایع پتروشیمی تولد یافت و این نقطه آغاز تأسیس سازمانی مستقل برای معرفی صنعتی نو در کشور به شمار می رود. از سال ۱۳۴۳ این سازمان نوپا تحت عنوان شرکت ملی صنایع پتروشیمی به فعالیت خود ادامه داد. به دلیل وجود منابع اولیه فراوان (نفت و گاز) و ارزش افزوده بالا و همچنین سایر عوامل، تولید مواد پتروشیمی در ایران مورد توجه و عنایت خاصی قرار گرفته است.

در حال حاضر آمارهای مندرج در این فصل، از شرکت ملی پخش فراورده های نفتی ایران - منطقه کرمان ، شرکت ملی گاز ایران - منطقه کرمان دریافت می شود.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

نفت خام: نفت خام آمیزه ای است پیچیده از ترکیبات هیدروکربوری که از مخارن طبیعی نفت در زیر زمین، در بعضی از نقاط دنیا استخراج می شود. نفت خام به طور عمده متشکل از ترکیبات اشباع و غیر اشباع هیدروکربورهای آلیاتیک و بعضاً آرماتیک می باشد. بجز هیدروژن و کربن که دو عنصر اصلی تشکیل دهنده نفت خام به شمار می روند، عناصر دیگری مانند ازت، اکسیژن، گوگرد و فلزاتی چون نیکل، سدیم، وانادیم و آهن به مقدار کم در آن وجود دارند. به همین جهت، نفت خام از نظر ویژگی های فیزیکی و شیمیایی بسیار متغیر است.

نفت سفید: نفت سفید برشی از نفت خام و متشکل از سه نوع هیدرو کربور پارافینی، نفتینی و آرماتیکی می باشد این فرآورده به عنوان سوخت گرمایشی و سوخت مراکز حرارتی به کار می رود و یکی از مواد اصلی تشکیل دهنده سوخت جت است.

نفت گاز: نفت گاز فرآورده ای است که بعد از برش نفت سفید به دست می آید و به عنوان سوخت ماشین آلات کشاورزی و صنعتی و سوخت تعدادی از وسایل نقلیه عمومی و تأسیسات حرارتی به کار می رود.

نفت کوره: نفت کوره از بازمانده تقطیر نفت خام در برج های تقطیر پالایشگاه به دست می آید. این فرآورده به سبب دارا بودن هیدرو کربورهای سنگین، به آسانی نمی سوزد و یکی از سوخت های عمدۀ کشتی ها و واحدهای بزرگ صنعتی از جمله نیروگاه های برق به شمار می رود.

بنزین موتور: بنزین موتور آمیزه ای است از هیدرو کربورهای به طور عمدۀ حلقوی و ایزومره با نسبت های متفاوت که برای افزایش درجه آرام سوزی آن، برخی از ترکیبات آلی به آن اضافه می شود.

سوخت جت: به عنوان سوخت موتورهای جت جنگی و مسافری به کار می‌رود که بر حسب میزان امتزاج نفت سفید مرغوب با سایر فراوردهای نفتی سبک (نفتا)، به صورت انواع مختلف تولید می‌شود و با اضافه کردن مواد افزودنی به منظور کاهش خورندگی و نقطه انجماد و ...، تکمیل می‌گردد و در استانداردهای بین المللی به نام های JP^۴ و ATK^۴ معروف است.

گاز غنی (طبیعی): گاز تولیدی از منابع نفتی و گازی را گاز طبیعی یا غنی می‌گویند که به صورت «کلاهک»، «همراه با نفت» (مانند گاز منطقه آغازاری) و «مستقل» (نظیر ذخایر گاز سرخس و سرخون) قابل دسترسی می‌باشد.

گاز سبک: گاز غنی (طبیعی) پس از طی مراحل جداسازی و پالایش، به گاز سبک تبدیل می‌شود. منظور از جداسازی، جدا کردن مایعات و میعانات گازی از گاز غنی است.

گاز مایع: گاز مایع مخلوطی است از پروپان و بوتان نرمال که در اثر شرایط محیط و مصرف، نسبت حجمی این دو ماده در مخلوط تغییر می‌یابد و در تحت فشاری حدود ۱۱۰-۱۰۰ پوند بر اینچ مربع به صورت مایع درمی‌آید.

تزریق گاز: به منظور حفظ مخازن نفت کشور و بهره‌برداری بهینه از آن‌ها، اقدام به عمل تزریق گاز و یا آب به مخازن مذکور می‌گردد.

مشترک گاز: عبارت از شخص حقیقی یا حقوقی است که طبق روش پذیرش مقاضیان گاز، پس از تحویل مدارک مورد نظر و پرداخت حقوق و هزینه‌های متعلقه، مشخصات او در دفتر پذیرش اشتراک ثبت شده و شماره اشتراک به وی اختصاص یافته باشد.

مصرف‌کننده گاز: به مشترکانی اطلاق می‌شود که جریان گاز آن‌ها پس از طی مراحل اشتراک‌پذیری، راهاندازی شده باشد.

انشعاب گاز: به خطوطی که برای ارسال گاز از خطوط انتقال، خطوط توزیه و شبکه تا ایستگاه اختصاصی مشترک نصب می‌شود، انشعاب گاز اطلاق می‌گردد.

سوخت

سوخت شامل: پروپان، بوتان، پنتان، پنتان پلاس، بنزین پیرولیز، رافینیت_۴، رافینیت_۶، C.F.O و MTBE

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۷ مصرف انواع فراورده‌های نفتی بر حسب متر مکعب عبارت است از:

گاز مایع ۷۳۹۱۳، بنزین ۱۴۹۸۴۷۳، نفت سفید ۱۲۳۶۱۵ و نفت گاز ۱۹۸۱۱۸۱ که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۸/۱۲۰ و ۷/۱۳ و ۵/۲۰ درصد رشد داشته است.

با نگاهی به مقدار مصرف فراورده‌های نفتی در شهرستان‌های استان، چهار شهرستان کرمان با ۴/۲۰ درصد، سیرجان با ۹/۱۸ درصد، رفسنجان با ۵/۷ درصد و جیرفت با ۲/۷ درصد در مجموع ۲/۵۶ درصد کل مصرف استان را به خود اختصاص داده‌اند. همچنین ۲ شهرستان رابر و کوهبنان با ۰/۰۳ و ۰/۰۴ درصد کمترین میزان مصرف فراورده‌های نفتی را داشته‌اند.

در سال ۱۳۹۷ بالاترین مصرف بنزین در شهرستان‌های کرمان، سیرجان، رفسنجان، جیرفت، به ترتیب با ۵/۲۳، ۴/۱۱، ۲/۹۰ و ۲/۱۰ و کمترین مربوط به شهرستان کوهبنان با ۰/۰۴ درصد بوده است.

همچنین سال ۱۳۹۹ تعداد روستاهای گازرسانی شده، ۱۵۴ روستا بوده است که نسبت به سال قبل ۶/۱۱ درصد افزایش داشته است و تعداد انشعاب خانگی—تجاری، ۳۱۳۵۹ و انشعاب صنعتی و عمده ۲۷۰ مورد بوده است و همچنین در سال ۹۹/۱۳۹ مصرف گاز طبیعی ۱/۳۰ میلیون متر مکعب بوده است.

۷-۱- مصرف انواع فرآورده های نفتی

(تن-متر مکعب)

نفت سفید	بنزین	سوخت های هوایپما	گاز مایع	جمع	سال و شهرستان
۲۷۶۰.۸۶	۶۵۹۱۳۶	۲۰۴۲۸	۸۷۳۹۸	۲۷۸۵۹۴۹ ۱۳۸۰
۲۱۰۳۳۴	۱۰۵۴۲۷۸	۱۴۷۸۳	۱۴۴۰۸۹	۳۶۷۵۰۲۱ ۱۳۸۵
۱۴۴۶۵۸	۹۲۱۶۵۸	۵۰۸۱۱۰	۲۸۷۱۴	۴۰۹۲۴۲۳ ۱۳۹۰
۱۲۲۰.۸۸	۱۲۰۶۲۰۵	۲۰۰۶۵	۲۶۷۶۱	۳۰۹۱۰۰۶ ۱۳۹۵
۱۱۱۷۹۲۸	۱۳۱۱۷۴۰۹	۲۵۴۴۶	۳۳۴۸۰	۳۴۶۳۸۷۶ ۱۳۹۶
۱۲۳۶۱۵	۱۴۹۸۴۷۳	۲۰۷۲۲	۷۳۹۱۳	۳۸۳۷۰۴۷ ۱۳۹۷
... ۱۳۹۸
... ۱۳۹۹
...	ارزوئیه
...	انار
...	بافت
...	بردسیر
...	بم
...	چیرفت
...	رابر
...	راور
...	رفسنجان
...	رودبارجنوب
...	ریگان
...	زرند
...	سیرجان
...	شهر بابک
...	عنبرآباد
...	فاریاب
...	فهرج
...	قلعه گنج
...	کرمان
...	کوهبنان
...	کوهنج
...	منجان
...	نرماسیر

۱- مصرف انواع فرآورده های نفتی (مترمکعب) (دباله)

سال و شهرستان	نفت گاز	نفت کوره	روغن های موتور و صنعتی ^(۱)	قیر ^(۱)	سایر فرآورده ها ^(۲)
..... ۱۳۸۰	۱۱۳۳۹۸۲	۵۶۰۶۶۳	...	۲۹۹۱۳	۵۶۰
..... ۱۳۸۵	۱۷۹۹۴۸۶	۴۵۱۴۹۱	۵۶۰
..... ۱۳۹۰	۲۱۶۳۵۴۳	۳۱۹۳۶۶	۶۳۷۴
..... ۱۳۹۵	۱۴۸۶۵۱۹	۲۲۹۳۶۸	•
..... ۱۳۹۶	۱۶۴۴۰۷۱	۱۸۲۶۰۷	۱۴۲۹۳۵
..... ۱۳۹۷	۱۹۸۱۱۸۱	۱۳۸۶۷۴	۴۶۹
..... ۱۳۹۸
..... ۱۳۹۹	•••
ارزوئیه
انار
بافت
بردسیر
بم
جیرفت
رابر
راور
رفسنجان
رودبار جنوب
ریگان
زرند
سیرجان
شهر بابک
عنبرآباد
فاریاب
فهرج
قلعه گنج
کرمان
کوهبنان
کهنهج
منجان
نرماشیر

(۱) روغن های موtor و صنعتی و قیر به بخش خصوصی واگذار گردیده است.

(۲) سایر فرآورده ها شامل حلال های AW۴۰۰ و AW۴۰۲ و AW۴۱۰ و امشی چلیک و گوگرد (تن) و ... می باشد.

- به دلیل محترمانه بودن، اطلاعات در دسترس نمی باشد.

مأخذ - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران - منطقه کرمان

۲- جایگاه های فروش مواد سوختی

خصوصی	تعداد جایگاه			سال و شهرستان
	دولتی	جمع		
۷۴	۷	۸۱	 ۱۳۸۰
۱۱۲	۷	۱۱۹	 ۱۳۸۵
۱۶۳	۷	۱۷۰	 ۱۳۹۰
۲۲۲	۲	۲۲۴	 ۱۳۹۵
۲۳۰	۱	۲۳۱	 ۱۳۹۶
۲۲۸	۱	۲۲۹	 ۱۳۹۷
... ۱۳۹۸
۰۰۰	۰۰۰	۰۰۰	 ۱۳۹۹
...		ارزوئیه
...		انار
...		بافت
...		بردسیر
...		بم
...		جیرفت
...		رابر
...		راور
...		رفسجان
...		رودبارجنوب
...		ریگان
...		زرند
...		سیرجان
...		شهر بابک
...		عنبرآباد
...		فاریاب
...		فهرج
...		قلعه گنج
...		کرمان
...		کوهبنان
...		کهنوج
...		منوجان
...		نرماسیر

۷- جایگاه های فروش مواد سوختی (دبالة)

جایگاه های سوختگیری گاز فشرده (cng) طبیعی	تعداد شعب فروش نفت	تعداد پمپ				سال و شهرستان
		نفت سفید	نفت گاز	بنزین	بنزین سوپر	
.	۱۰۴۷	۶۰	۱۶۵	۲۳۷ ۱۳۸۰
.	۸۴۰	۱۶	۲۲۹	۴۶۰ ۱۳۸۵
.	۶۹۶	۱۹۹	۳۱۲	۷۰۲ ۱۳۹۰
۷۴	۶۰۱	۱۱۴	۴۷۴	۷۴۰	۲۷ ۱۳۹۵
۷۵	۴۲۴	۴۱	۴۹۲	۷۵۱	۲۷ ۱۳۹۶
۷۷	۴۶۹	۴	۴۵۸	۸۳۷	۳۲ ۱۳۹۷
... ۱۳۹۸
... ۱۳۹۹
... ارزوئیه
... آنار
... بافت
... بردسیر
... به
... جیرفت
... رابر
... راور
... رفسنجان
... روبارجنوب
... ریگان
... زرند
... سیرجان
... شهر بابک
... عنبرآباد
... فاریاب
... فهرج
... قلعه گنج
... کرمان
... کوهبنان
... کهنوچ
... منجان
... نرماسیر

- به دلیل محرومانه بودن، اطلاعات در دسترس نمی باشد.

مأخذ: شرکت پخش فرآورده های نفتی استان کرمان.

۷-۳- تعداد شهرها و روستاهای گازرسانی شده و تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و
مقدار مصرف گاز طبیعی در پایان سال

سال و شهرستان	تعداد شهرهای گازرسانی شده	تعداد روستاهای گازرسانی شده	تعداد انشعاب ^(۱)		
			صنعتی و عمده	خانگی_تجاری	جمع
..... ۱۳۸۰	۶	۰	۶۸۵۱۶	۶۸۵۱۷	۱
..... ۱۳۸۵	۶	۳۰	۲۰۲۵۷	۲۰۲۹۳	۳۶
..... ۱۳۹۰	۳	۴۴	۱۷۳۵۱	۱۷۴۰۱	۵۰
..... ۱۳۹۵	۴	۱۲۹	۲۰۱۲۵	۲۰۱۷۳	۴۸
..... ۱۳۹۶	۳	۹۶	۳۱۱۲۶	۳۱۱۷۴	۴۸
..... ۱۳۹۷	۴	۲۸۰	۲۵۲۵۸	۲۵۳۰۲	۴۴
..... ۱۳۹۸	۳	۱۳۸	۳۲۲۲۱۹	۳۲۲۷۳	۵۴
..... ۱۳۹۹	۹	۱۵۴	۳۱۳۵۹	۳۱۶۲۹	۲۷۰
ارزوئیه	۱	۱۳	۰	۰	۰
انار	۰	۳	۱۲۶	۱۷۴	۴۸
بافت	۰	۳	۱۱۵۸	۱۱۶۰	۲
بردسیر	۰	۲۳	۳۸	۱۰۱	۶۳
بم	۰	۲	۱۷۳۷	۱۷۵۳	۱۶
جیرفت	۰	۰	۱۰۹۴	۱۰۹۴	۰
رابر	۱	۰	۱۰۷۴	۱۰۷۵	۱
راور	۰	۰	۲۴۲	۲۴۴	۲
رفسنجان	۰	۰	۱۵۶۱	۱۵۹۵	۳۴
رودبارجنوب	۱	۰	۱۲۴۴	۱۲۴۴	۰
ريگان	۲	۲۲	۰	۰	۰
زند	۰	۱	۷۹۳	۸۱۲	۱۹
سیرجان	۰	۳۱	۲۰۳۸	۲۰۵۳	۱۵
شهر بابک	۰	۰	۷۲۹	۷۴۱	۱۲
عنبرآباد	۲	۱۵	۳۵۹	۳۵۹	۰
فاریاب	۱	۱	۰	۰	۰
فهرج	۰	۲۳	۳۸۲۲	۳۸۲۳	۱
قلعه گنج	۰	۰	۰	۰	۰
کرمان	۱	۶	۱۰۱۲۰	۱۰۱۷۳	۵۳
کوهبنان	۰	۰	۱۷۳	۱۷۴	۱
کهنوج	۰	۰	۹۱۰	۹۱۰	۰
منوجان	۰	۰	۰	۰	۰
نرماشیر	۰	۱۱	۴۱۴۱	۴۱۴۴	۳

۷- نفت و گاز

۳- تعداد شهرهای رسانی شده، تعداد انواع انشعاب، تعداد مصرف کننده و مقدار مصرف گاز طبیعی (دباله)

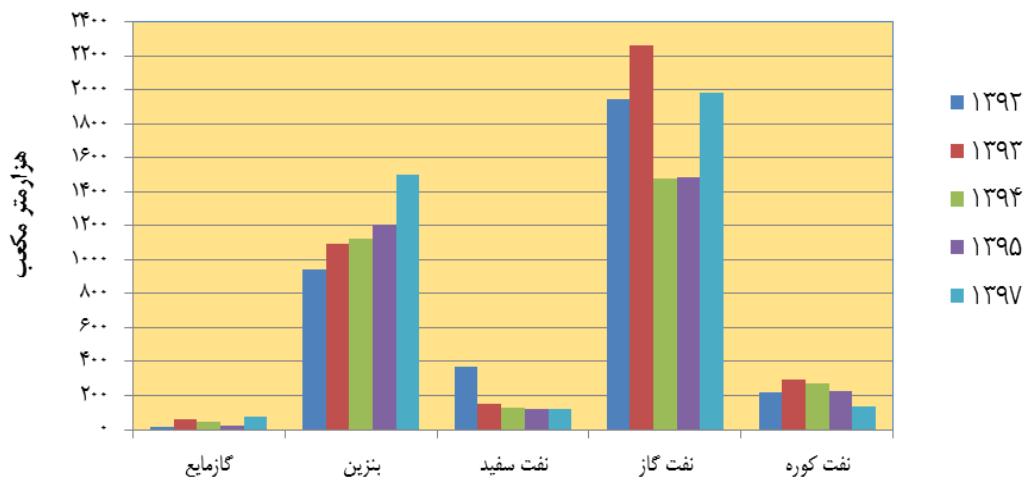
مصرف گاز طبیعی (میلیون متر مکعب)	تعداد مصرف کننده ^(۱)				سال و شهرستان
	صنعتی و عمده	خانگی - تجاری	جمع	...	
...	۱۳۸۰
۵۲۵۸/۴	۳۶	۲۷۶۸۲	۲۷۷۱۸		۱۳۸۵
۳۴۳۷	۵۰	۳۸۸۸۲	۳۸۹۳۲		۱۳۹۰
۶۴۶۹	۴۸	۳۰۴۱۰	۳۰۴۵۸		۱۳۹۵
۷۳۲۱	۴۸	۳۷۷۲۲	۳۷۷۷۰		۱۳۹۶
۷۹۰۲/۳	۴۴	۳۸۹۲۶	۳۸۹۷۰		۱۳۹۷
۸۳۰۷/۷	۵۴	۳۶۴۱۰	۳۶۴۶۴		۱۳۹۸
۹۰۳۹/۱۲	۲۷۰	۳۸۱۸۳	۳۸۴۵۳		۱۳۹۹
۰/۰۲	۰	۰	۰		ارزوئیه
۳۲/۵	۴۸	۳۲۰	۳۶۸		انار
۳۲۰/۴	۲	۱۵۸۹	۱۵۹۱		بافت
۳۱۸/۲	۶۳	۶۱۶	۶۷۹		بردسیر
۶۴/۸	۱۶	۲۴۹۶	۲۵۱۲		بم
۰/۹	۰	۹۷۴	۹۷۴		جیرفت
۲۴/۶	۱	۷۵۷	۷۵۸		رابر
۳۲/۹	۲	۶۰۸	۶۱۰		راور
۸۱۷/۳	۳۴	۲۹۹۳۲	۲۹۶۶		رفستان
۱/۱	۰	۵۷۵	۵۷۵		رودبارجنوب
۰	۰	۰	۰		ریگان
۱۸۹/۷	۱۹	۱۶۱۰	۱۶۲۹		زرند
۲۹۹۱/۹	۱۵	۴۲۷۴	۴۲۸۹		سیرجان
۱۶۲	۱۲	۹۷۹	۹۹۱		شهر بابک
۰	۰	۰	۰		عنبرآباد
۰	۰	۰	۰		فاریاب
۰	۱	۲۵۱۷	۲۵۱۸		فهرج
۰	۰	۰	۰		قلعه گنج
۳۳۱۴/۱	۵۳	۱۲۱۸۹	۱۲۲۴۲		کرمان
۲۷/۴	۱	۲۵۴	۲۵۵		کوهبنان
۷۳۹	۰	۹۰۰	۹۰۰		کهنوج
۰	۰	۰	۰		منوجان
۱/۳	۳	۴۵۹۳	۴۵۹۶		نرماشیر

(۱) اطلاعات صرفاً عملکرد (تعداد انشعابات و اعداد مصرف کننده جدید) در سال مربوطه می باشد.

- نیروگاه کرمان، کارخانه سیمان کرمان، کارخانه سیمان ممتازان، کارخانه سیمان زرین در شهرستان کرمان و نیروگاه سرچشم، کارخانه مس سرچشم در شهرستان رفسنجان و کارخانه مس خاتون آباد در شهرستان شهربابک لحاظ شده است.

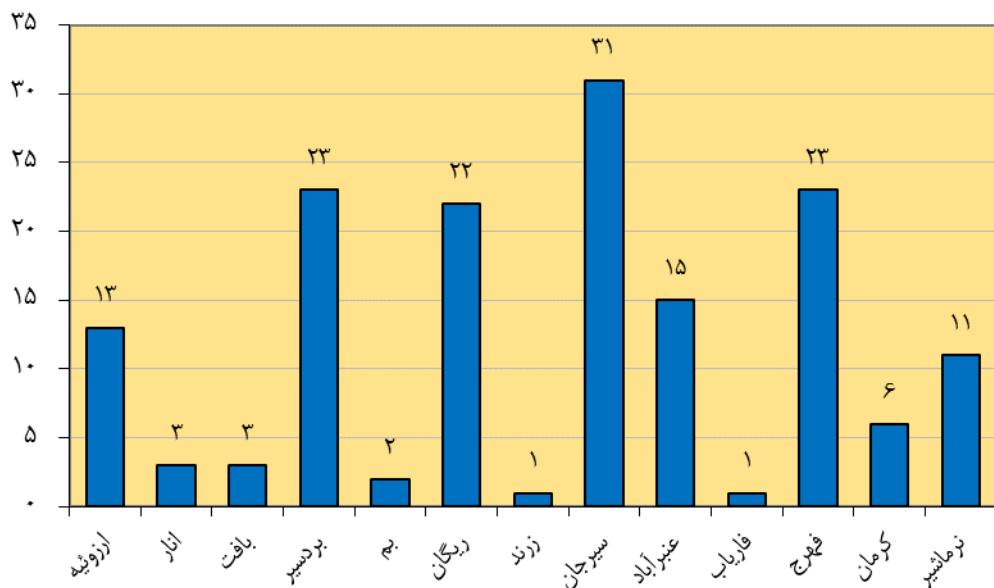
مأخذ- شرکت گاز استان کرمان.

۱-۷- مصرف برخی از فرآورده‌های نفتی

مبنای جدول ۱ ۷

۱-۷-۲- تعداد روستاهای گازرسانی شده: ۱۳۹۹

مبنای جدول ۳ ۷